

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr.1152 Prot.

Tiranë, më 29.12.2014

Lënda: Rekomandim për marrjen e masave, për pajisjen me tekste shkollore falas, të kategorisë së nxënësve të cilët përfitojnë të rimbursohen në masën 100% nga shteti.

Drejtuar: **Znj. Lindita NIKOLLA**
MINISTRE E ARSIMIT DHE SPORTIT

Z. Shkëlqim CANI
MINISTËR I FINANCAVE

TIRANË

Të nderuar!

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi në përmbushje të qëllimit të ligjit nr. 10 221 datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi” për të garantuar të drejtën e çdo personi për barazi përpara ligjit, mbrojtje të barabartë nga ligji dhe mbrojtje efektive nga diskriminimi dhe çdo formë sjellje që nxit diskriminimin dhe bazuar në kompetencën që i jepet në bazë të shkronjës “F”, të pikës 1, të nenit 32, të këtij ligji, për të bërë rekomandime për çfarëdo lloj çështje që lidhet me diskriminimin, parashtron sa më poshtë vijon:

Pranë Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi janë paraqitur 5 ankesa nga prindër të komunitetit egjiptian. Në këto ankesa pretendohet diskriminim i fëmijëve të komunitetit egjiptian në arsim, pasi për shkak të gjendjes ekonomike u bëhet e pamundur pajisja me librat shkollore.

Në takimin e datës 04.12.2014, në mjediset e “Lëvizjes rinore egjiptiane dhe rome”, Elbasan, në prani të kryetarit të kësaj lëvizjeje, z. Gentian Sejrani, inspektorët e KMD-së u njohën me problematikën e mësipërme, si dhe morën dijeni mbi 3 (tre) raste të tjera të familjeve të komunitetit egjiptian, që për shkak të gjendjes ekonomike nuk kishin mundur të siguronin tekstet shkollore të fëmijëve për vitin 2014-2015.

Nga informacioni i administruar gjatë shqyrtimit të këtyre ankesave, rezultoi se ankuesit ishin të regjistruar si punëkërkues të papunë pranë Zyrës së Punësimit Elbasan, dhe trajtoheshin me ndihmë ekonomike nga ana e Bashkisë. Këto familje, të cilat në përbërje të tyre kishin 2 (dy) deri në 4 (katër) anëtarë, përfitonin afërsisht 1000 lekë të reja për frymë, vlerë e cila është e pamjaftueshme për t’u siguruar atyre elementët më të domosdoshëm jetikë, duke bërë të pamundur blerjen e teksteve shkollore. Shumica e tyre kishin marrë para borxh për të blerë tekstet për fëmijët e tyre, ndërsa pjesa tjetër nuk kishte mundur t’ua blinte. Si rezultat i kësaj, fëmijët e këtij komuniteti për 3(tre) javët e para të këtij viti shkollor 2014-2015, kishin vajtur në shkollë pa tekste mësimore.

Udhëzimi i përbashkët nr. 51, datë 20.09.2013, i Ministrisë së Financave dhe Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, për “Procedurat e përdorimit të fondeve të buxhetit të shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parashkollor”, lidhur me “Procedurat e përdorimit të fondeve buxhetore, për tekstet shkollore të arsimit bazë, arsimit të mesëm të përgjithshëm dhe të arsimit të mesëm profesional”, pika 4.1, germa b), parashikon se: “ 4. Kategoritë që do të përfitojnë mbështetje buxhetore për kompensimin e çmimit të teksteve shkollore, janë si më poshtë vijon: ...4.1, germa b) për nxënësit në sistemin parauniversitar që vijnë nga familje të cilat trajtohen me ndihmë ekonomike dhe pagesë papunësie nga Zyrat e Punësimit”, çmimi i blerjes së teksteve shkollore mbulohet nga buxheti i Ministrisë së Arsimit dhe Sportit në masën 100% të tij.

Pika 6, e po këtij Udhëzimi, përcakton se: “Nxënësit, prindërit, institucioni arsimor (shkolla), pas blerjes së teksteve shkollore, dorëzojnë në Drejtorinë e institucionit arsimor (shkollës) përkatës, faturat tatimore të blerjes.

Është detyrë e drejtorisë së shkollës që, për nxënësit që përfshihen në pikën 4.1 deri në 4.7, mbështetur në dokumentacionin që verteton statusin/ gjendjen sipas vendimeve të njësisve vendore (Këshillit të Bashkisë apo të Komunës), për gjendjen ekonomike/ familjare, të hartojë listat për çdo klasë dhe për të gjithë shkollën, dhe brenda datës 30 Shtator t’i dorëzojë ato në DAR/ ZA, në formë zyrtare dhe elektronike.

DAR/ ZA brenda datës 10 Tetor dërgon në MAS kërkesën për fonde buxhetore të detajuara sipas niveleve arsimore/buxhetore, për arsimin bazë.

Po ashtu, Udhëzimi nr. 23, datë 08.08.2014, për vitin shkollor 2014-2015, në sistemin shkollor parauniversitar, i Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, në kreun V-të të tij, **Regjistrimi i**

nxënësve dhe pajisja me tekste shkollore, në pikat 4 dhe 5 parashikon se: “ 4. DAR/ZA- të, drejtuesit e shkollave dhe mësuesit të ndjekin me përgjegjësi procesin e shpërndarjes dhe shitjes së teksteve shkollore, në mënyrë që me 15 Shtator të mos mbetet asnjë nxënës pa u pajisur me të gjitha tekstet shkollore që do t’i duhen t’i përdorë gjatë vitit shkollor 2014-2015. 5. DAR/ZA-të, të njoftojnë zyrtarisht MAS-in për ecurinë e procesit të pajisjes me tekstet shkollore.”

Pra, këto familje, bazuar në statusin e përfituesit të ndihmës ekonomike, përfitojnë pajisjen me tekste shkollore falas për fëmijët, dhe çmimi i blerjes së teksteve shkollore rimbursohet në masën 100% të tij. Kjo bëhet në respektim të procedurës së përcaktuar, ku fillimisht duhet të paraqesin pranë drejtorisë së shkollës një dokument që verteton gjendjen e ekonomike dhe që trajtohen me ndihmë ekonomike nga ana e Këshillit Bashkiak, Elbasan, si dhe kuponin tatimor me të cilin është bërë blerja e teksteve shkollore, dhe sipas të cilit bëhet edhe kompensimi i vlerës së tyre.

Ekziston një legjislacion dhe akte nënligjore, politika dhe strategji, ku parashikohen detyrime për të gjithë institucionet e përfshira në procesin e arsimimit.

Në proceset e aderimit në institucionet ndërkombëtare, Shqipëria ka nënshkruar një sërë aktesh ndërkombëtare, ndër të cilat është edhe Konventa Europiane “Për të drejtat e fëmijës”, e cila jo vetëm që është pjesë e e legjislacionit të brendshëm të Republikës së Shqipërisë, por zë një vend të veçantë brenda tij. Konventa njihet dhe parashikon kufizime të përgjithshme dhe kufizime specifike për të drejta të veçanta. Konkretisht, në nenin 28, pika 1 të saj është parashikuar se: “*Shtetet palë njohin të drejtën e fëmijës për arsimim...*” dhe në pikën 1/d: “*Marrin masa për të inkurajuar frekuentimin e rregullt të shkollës dhe uljen e përqindjes të braktisjes së shkollës*”.

Gjithashtu një ndër të drejtat themelore të njeriut, parashikuar kjo në nenin 57, pika 1¹ të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, është e drejta e çdo personi për t’u arsimuar.

Neni 18, i ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, “Detyrat e Këshillit të Ministrave dhe të Ministratit të Arsimit dhe Sportit” , në pikën 2, germa c) parashikon se: “2. Këshilli i Ministrave dhe Ministri i Arsimit dhe Sportit, ndër të tjera, marrin secili masa për : ...c) arsimimin e të gjithë popullsisë, në mënyrë të veçantë, duke marrë masa në favor të grave dhe vajzave, pakicave, personave me aftësi të kufizuara, si dhe të personave që janë, ose kanë më shumë mundësi të jenë objekt i diskriminimit, për shkaqet e përmendura në nenin 1, të këtij ligji.”

Ligji “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, në nenin 3, pika 3, parashikon se: “ “ *Diskriminimi i tërthortë*” është ajo formë diskriminimi që ndodh kur një dispozitë, kriter apo praktikë, e paanshme në dukje, do ta vinte një person ose grup personash në kushte jo të favorshme, në

¹ Neni 57, pika 1 parashikon se: “Kushdo ka të drejtën për arsim”

lidhje me shkaqet e parashtruara në nenin 1 të këtij ligji, në raport me një tjetër person ose grup personash, si dhe kur ajo masë, kriter a praktikë, nuk justifikohet objektivisht nga një synim i ligjshëm, ose kur mjetet e arritjes së këtij synimi, ose nuk janë të përshtatshme, ose nuk janë të domosdoshme dhe në përpjesëtim të drejtë me gjendjen që e ka shkaktuar atë”.

Në këtë kuadër, Komisioneri, konstaton se kjo kategori përfituesish të teksteve shkollore falas, të cilët fillimisht i paguajnë tekstet shkollore, e më pas rimbursohen nga shteti në masën 100 %, diskriminohet në mënyrë të tërthortë, nga Udhëzimi i përbashkët nr. 51, datë 20.09.2013, i Ministrisë së Financave dhe Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, për “Procedurat e përdorimit të fondeve të buxhetit të shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parashkollor”, lidhur me procedurën se si do të realizohet pajisja me tekste shkollore. Kjo vjen për faktin se, duke qenë një kategori pa të ardhura të mjaftueshme, ata, nuk kanë mundësi reale që të bëjnë blerjen fillestare të teksteve shkollore, e më pas të presin rimbursimin. Nga ana tjetër për këtë kategori mendojmë se është jo efektive për arritjen e qëllimit të kërkuar.

Në përfundim të procedurës së shqyrtimit të ankesave të sipërcituara, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, konstatoi: ***Diskriminimin e tërthortë, të fëmijëve të familjeve që përfitojnë ndihmë ekonomike (të cilët rimbursohen në masën 100 %), sipas klasave përkatëse, nga Udhëzimi i përbashkët nr. 51, datë 20.09.2013, i Ministrisë së Financave dhe Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, për “Procedurat e përdorimit të fondeve të buxhetit të shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parashkollor”, lidhur me procedurën se si rimbursohen.***

Përsa më sipër, nisur nga situata e konstatuar, si dhe bazuar në kompetencat që neni 32 pika 1/“f” i ligjit “Për mbrojtjen nga diskriminimi” i jep institucionit të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

REKOMANDOJMË:

1. Ministria e Arsimit dhe Sportit, dhe Ministria e Financave, për vitin e ardhshëm shkollor 2015-2016, duhet të parashikojë që, kategoria e nxënësve, që vijnë nga familje të cilat trajtohen me ndihmë ekonomike dhe pagesë papunësie nga Zyrat e Punësimit (kategori që e përfitojnë rimbursimin në masën 100 %), referuar edhe Udhëzimit të përbashkët nr. 51, datë 20.09.2013, i Ministrisë së Financave dhe Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, për “Procedurat e përdorimit të fondeve të buxhetit të shtetit për botimin, shtypjen, shpërndarjen dhe shitjen e teksteve të arsimit parashkollor”, të pajisen me tekste shkollore falas, sipas klasave përkatëse, pa patur nevojë që fillimisht t’i blejnë tekstet e më pas të presin rimbursimin nga shteti.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj, shprehim gadishmërinë dhe angazhimin e institucionit tonë për të bashkëpunuar në çdo aspekt që do të vlerësoni në nevojshëm, për marrjen e masave të mësipërme.

Irma BARAKU

KOMISIONERI

Konceptoi: R. Hoxha/R.Babaj
Pranoi: V. Bushati
Date: 19.12.2014

Adresa: Rruga Sami Frashri, Nr. 10, Kati II, Tiranë
(Tek godina e Fondit Shqiptar të Zhvillimit)
Tel: +355 4 2431078
Fax: +355 4 2431077
e-mail: info@kmd.al
web: www.kmd.al